

*Варенко А.\**

## ПОЛІТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ МИТНОГО СОЮЗУ В РАМКАХ СПІВРОБІТНИЦТВА РСАДПЗ

Всі країни Ради співробітництва арабських держав Перської Затоки мають подібну економічну структуру, що базується на експлуатації вуглеводневих ресурсів. Їх товарне виробництво не тільки на момент створення РСАДПЗ, але й на сьогодні до певної міри однотипне, тобто не здатне доповнювати одне одного.[6, с.406-407]

Період становлення цієї міжарабської організації (1981-1983 рр.) позначений високим ступенем активності всіх держав – членів, кожна з яких намагалась висунути своє бачення перспективи альянсу, і прилаштувати її під свої специфічні інтереси. Кувейт, наприклад акцентував доцільність введення єдиної валюти, що з врахуванням значних золотовалютних резервів цієї країни, які поступались лише Саудівському королівству, і більш розвинутої та стійкої економіки, зміцнювало б його позиції в альянсі. Бахрейн наголошував на створенні митного союзу, розраховуючи використати цей механізм для повсюдного введення більш високих мит та тарифів, щоб не зруйнувати достатньо крихку структуру своєї економіки. Саудівська Аравія намагалась отримати згоду партнерів на формування «сил швидкого розгортання» з метою поставити їх під свій контроль і міцніше прив'язати до себе монархії Затоки.[6, с.411]

І лише в другій половині 1990 – х років сфера інтересів альянсу знову почала розширюватися за рахунок економічної проблематики. Цей поворот позначився на 17 – й нараді на найвищому рівні (Доха, 7 – 9 грудня 1996 року), коли була узгоджена сільськогосподарська політика РСАДПЗ, а також поставлене в практичну площину завдання створення митного союзу.

Політизація цієї організації в значній мірі обумовлена зменшенням ролі Ліги арабських держав як головного координаційного центру арабського світу, внаслідок глибоких протиріч з проблеми Близькосхідного врегулювання, розрізнених позицій в зв'язку з агресією Іраку, а також збереження ідеологічних протиріч між окремими режимами.

Незважаючи на значні зусилля, які були докладені до справи диверсифікації їхніх економік, вони залишаються орієнтованими на експорт нафти. Всі вищевказані країни, за винятком Кувейту, були прив'язані до долара США. Протягом тривалого терміну темпи інфляції були досить низькими, зовнішні борги та дефіцит бюджету були досить скромними, дякуючи значною мірою стійким прибуткам від експорту нафти. Країни РСАДПЗ обрали обмежений рівень координації макроекономічної політики, щоб обмежити макроекономічні коливання, вони планують встановити фіксовані валютні курси та ввести з часом єдину валюту.[2, с.6]

У квітні 1993 р. керуючі центробанків Затоки вирішили запровадити кувейтську валюту як частину валютної системи і це було зроблено після іракської окупації Кувейту щоб захистити валюти Затоки.

В травні 1992 р. міністри торгівлі оголосили за мету створення спільного ринку РСАДПЗ.

\* аспірант кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Скорочод Ю.С.

На зустрічі міністрів у вересні була досягнута домовленість щодо застосування єдиної системи тарифів до березня 1993 р. Зустріч Ради РСАДПЗ проведена у грудні 1992 р. тим не менш вирішила надати функціонерам РСАДПЗ повноваження сформулювати план ведення спільних зовнішніх тарифів щоб представити його на розгляд Ради РСАДПЗ у грудні 1993 р. Лише податок на тютюнову продукцію був стандартизований з березня 1993 р. на рівні 50 % (пізніше на 70 %).

В квітні 1994 р. міністри фінансів домовились досягти поступового наближення до уніфікації тарифів. Технічний комітет, який був створений для вирішення питань організації митного союзу відбувся у червні 1998 р. В листопаді 1999 р. Рада РСАДПЗ уклала Угоду про утворення митного союзу до 1 березня 2005 р. Хоча у грудні 2001 р. зустріч Ради РСАДПЗ у Маскаті (Оман) прийняла нову угоду про регіональний економічний союз («Economic Agreement Between The Arab GCC States»), яка замінила Єдину економічну угоду 1981 р., нова домовленість встановила кінцевий термін утворення митного союзу до 1 січня 2003 р. та визначила стандартний тариф на рівні 5 % для іноземного імпорту (за виключенням 53 основних товарів раніше вилучених Радою РСАДПЗ). Угода також передбачала введення валютного союзу до кінця 2005 р. Рада РСАДПЗ також оголосила створення нової незалежної влади для нагляду за уніфікацією технічних умов та стандартів через держави-члени.[5]

До вересня 2002 року, Бахрейн та Саудівська Аравія знизили митний тариф, який коливався від 5 до 20 % та від 5 до 12 %, відповідно, до спільного зовнішнього показника у 5%. Кувейту, Катару та ОАЕ потрібно було більше часу щоб збільшити тариф з 4 до 5 %. Омани знадобився ще рік, що знизити тариф до 5%, який коливався у межах від 5 до 15 %. На сесії було прийняте інше важливе рішення про введення спільної валюти (кувейтський динар) до 2010 року.[1, с.11-12]

ВВП Саудівської Аравії невпинно продовжує зростати. 22 липня 2003 року міністр нафти та мінеральних ресурсів Алі Аль-Наїмі зазначив: «ВВП Королівства зросло з 20 млрд. дол. США в 1970 році до 190 млрд. дол. на сьогодні, тобто більш як у 9 разів. Економіка Саудівської Аравії найбільша на Близькому Сході з тенденцією до подальшого зростання».[3, с.9]

В країнах РСАДПЗ 5000 сімейних фірм контролюють 90 % всієї торгівельної діяльності та акумулюють понад 70% робочої сили та активи у понад 500 млрд. доларів США.[4, с.30]

### Література

1. Annual review of developments in globalization and regional integration in the countries of the ESCWA region: summary / Economic and Social Commission for Western Asia. - New York: UN, 2002. - 14 p.
2. Macroeconomic policy analysis for regional cooperation in the ESCWA region: the effect of real exchange rate variability on intraregional trade / Economic and Social Commission for Western Asia. - New York: UN, 2003. - 39 p.
3. Political and economic reform in the Kingdom of Saudi Arabia. - Washington DC: Royal Embassy of Saudi Arabia, 2003. - 19 p.
4. Smith Pamela Ann. Arab world capitalises on private equity // Middle East. – 2008. - №386. – P.28-32
5. The Middle East and North Africa / Ed. By Europa Publications. – N.Y.: Routledge, 2003. – 1286 p.
6. Александров И. А. Монархии Персидского залива: этап модернизации. - М.: Институт востоковедения РАН, 2000. – 544 с.